

Vanhusneuvoston kokous 11/2018

Aika: 11.10.2018 klo 14.00–16.16

Paikka: Kaupungintalo, SDP:n ryhmähuone, Aleksanterinkatu 20

Osallistujat: Veijo Lehto (puheenjohtaja), ~~Laura Varjokari~~, Mirja Arajärvi, Timo Auranen, Pirjo-Liisa Kangasniemi, Erja Kauppinen, Lena Lindberg, Markus Löfström, Seija Meripaasi, ~~Anne Nissinen~~, Heli Rantanen, Titta Reunanen (n. klo 15.30 alk.), ~~Marja Ruotsalainen~~, Jenni Räsänen, Satu Luomajoki, Olli Salin, ~~Johanna Seppälä~~, ~~Lala Sjöblom~~, Pirkko Telaranta, ~~Pirjo Tujula~~, ~~Toivo Tupin~~ Irma Kähäri ja Outi Paulig (sihteeri)

Asiantuntijat: Päivi Tiittula (kohta 4) sekä Jarkko Laaksonen ja Kirsi Verkka (kohta 9)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.00.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Muistio oli jaettu 11.9.2018. Siihen ei ollut huomautettavaa.

4. Etsivän vanhustyön verkostot

Suunnittelija Päivi Tiittula Vanhus- ja lähimmäispalveluliitosta (Valli) esitteli asiaa. Diaesitys on liitteenä.

Etsivä vanhustyö on luonteeltaan kohtaavaa ja kuuntelevaa. Tavoitteena on voimavarojen vahvistaminen ja toimijuuden edistäminen. Nuorten parissa etsivää työtä on tehty kauan, mutta vanhustyössä se on uudempaa. Etsivän työn verkostokeskus tukee eri puolella Suomea olevia etsivän työn tekijöitä. Toimintamuotoja ovat mm. tiedon kokoaminen ja välittäminen sekä paikallisen verkostoitumisen tukeminen.

Ajankohtaisia ovat mielen hyvinvoinnin asiat. Suunnitteilla on Valtakunnallisen välittämisen päivä 29.11.2018, jossa aiheena on se, miten ihmiset itse voivat huolehtia muista. Tarkoitus on tehdä tunnetuksi esim. huoli-ilmoitusta. Helsingissä on Kampin ja Töölön alueella etsivää toimintaa.

Apua ja tukea tarvitsevien on usein vaikea löytää palveluja tai hakeutua niihin. Haasteina ovat mm. palvelujen pirstaleisuus, ammattikuntarajat, tietosuoja-asiat ja se, että osa palveluista on määräaikaisten projektien varassa. On sanottu (Teuvo Määttä), että ”Hoitoon pääseminen vaatii päättäväisyyttä ja tahtoa. Niitä ei kaikkein heikoimmilla ole. Ensihoito on heidän turvaverkkonsa.” Tätä kuvastaa sekin, että 20 % asiakkaista tuottaa 80% kustannuksista.

Usein avun tarve paljastuu sattumalta. Esimerkiksi niin, että iäkäs ihminen ostaa siivouspalvelua ja kotona paljastuu, että olisi paljon muutakin avun tarvetta. Asiakslähtöisyyttä on tarkastella ihmisen elämänpolkua ja yrittää ymmärtää, missä vaiheessa olisi optimaalisista tunnistaa ihmisen avun tarve. Entä milloin hän itse kokee tarvitsevänsä apua?

Vanhusneuvosto voisi olla mukana levittämässä tietoa siitä, millaista apua on tarjolla: esimerkiksi Seniori-info ja monipuoliset palvelukeskukset. Pääkaupunkiseudulla on lähiaikoina alueellinen tilaisuus, josta ilmoitetaan vielä tarkemmin. Päivi Tiittula totesi lopuksi, että häneen saa mielellään olla yhteydessä etsivän vanhustyön asioissa.

5. Syksyn kokousten ja tilaisuuksien aiheet

Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen yhteiskokous on 23.10. klo 13.00-16.00 kaupunginhallituksen salissa. Hyväksyttiin työvaliokunnan esitys kokouksen sisällöstä: UI-kopuolinen asiantuntija pyydetään HSL:ltä, aiheena HSL:n vyöhykeuudistus ja seniorialennus. Kokouksessa keskustellaan myös vanhusneuvostojen vaikuttamistoiminnasta. Pyydetään kutakin neuvostoa kertomaan tähänastisista toimenpiteistä ja tulevaisuuden suunnitelmista. Helsingin vaikuttamistoiminnasta voidaan kertoa esim. kannanotot, pormestarin tapaaminen ja valtuustoryhmien tapaaminen. Suunnitelmista kerrotaan esim. esittelyvideon tekeminen ja aloitteet kaupunginhallitukselle. – Sihteeri lähettää kutsun tilaisuuteen kaikille pks-vanhusneuvostoille.

Valtuustoryhmien tapaaminen on 22.11. klo 17.00 kaupunginhallituksen salissa. Hyväksyttiin työvaliokunnan esitys, että ryhmiltä pyydetään vastaukset kuuteen kysymykseen, jotka oli lähetetty kokouskutsun liitteenä. ("Valtuustoryhmien ja vanhusneuvoston tapaamisen aiheita") Kysymyksiä muokattiin ja tiivistettiin. Todettiin, että mikäli kaikkia kysymyksiä ei ehditä käsitellä, valtuustoryhmät voivat jättää vastauksensa vanhusneuvostolle.

Joulukuun kokouksessa 19.12. klo 14.00-15.00 käsitellään muistisairaiden asioita ja kokouksen jälkeiselle joulukahville klo 15.00-16.00 pyydetään muistisairaita ja heidän omaisiaan. Tapaamista on alustavasti valmisteltu Alzheimer-yhdistyksen kanssa. Kokous pidetään aiemmin sovituksessa ryhmähuoneessa ja joulukahvien paikaksi on saatu Empire-sali. Mahdollisesti kahvitilaisuuteen saadaan musiikkiesitys. Markus totesi, että tilaisuuden osallistujat tulevat olemaan lähinnä työikäisenä sairastuneita, joista ainakin osa voi tulla paikalle ilman saattajaa. Tarvittavia kuljetuksia järjestellään. Osallistujamäärä tarkentuu samalla.

6. Vanhusneuvoston vaikuttamistoiminnan pääkohteet

Sovittiin, että toimintakauden jäljellä oleville vuosille (2019, 2020, kevät 2021) valitaan kullekin yksi kärkiteema. Sen edistämiseen kaikki neuvoston jäsenet sitoutuvat ja vaikuttamisen keinoja mietitään etukäteen. Päätettiin, että lähipalvelujen turvaaminen on vuoden 2019 teema. Vuoden 2020 aiheena on köyhyys laajassa merkityksessä, myös yksinäisyys ja syrjäytyminen. Kevään 2021 teema sovitaan myöhemmin.

7. Digineuvonnan kuulumiset

Timo Auranen kertoi, että digineuvonnan yhteistyö jatkuu ja toimintaa kehitetään jatkuvasti. 3.10. oli Helsingissä valtakunnallinen digineuvonnan tapaaminen. Neuvontapisteitä on Helsingissä paljon, mutta niistä eivät kaikki tarvitsevat vielä tiedä. Yhä useammassa kaupungin toimipisteessä on avoin verkko (WLAN) asiakkaiden käyttöön.

8. Stadin ikäohjelman valmistelun eteneminen

Vanhusneuvoston edustajat ovat olleet mukana valmistelutilaisuuksissa ja materiaali on lähetetty kaikille neuvoston jäsenille. Ensimmäinen vuorovaikutustilaisuus oli 8.10. Syystien palvelukeskuksessa.

Todettiin, että materiaalia on saatu, joskin se on osittain vaikealukuista (taulukko, johon toimenpide-ehdotukset oli koottu.) Syystien tilaisuus oli palautteen perusteella onnistunut, joskin osallistujamäärä oli melko pieni. Vuorovaikutustilaisuuksia, joissa toimenpide-ehdotuksia käsitellään, on vielä kolme. Ainakin muutama vanhusneuvoston jäsen on aikeissa osallistua niihin.

9. Stadiluotsit ja osallistuva budjetointi

Asiaa esittelevät alueosallisuuden päällikkö Titta Reunanen, stadiluotsi Jarkko Laaksonen ja osallistuvan budjetoinnin kehittämispäällikkö Kirsi Verkka. Diaesitys liitteenä.

Osallistuva budjetointi (Osbu) on uusi tapa, jolla Helsinki tarjoaa asukkailleen osallistumisen mahdollisuuksia. Kaupunginhallitus päätti osallistuvan budjetoinnin toteuttamisesta kokouksessaan 1.10.2018 [Linkki](#) päätökseen. Mallia on otettu ulkomailta, mm. New Yorkista ja muista suurista kaupungeista, joissa osallistuva budjetointi on ollut käytössä. Käytännössä kyse on siitä, että kaupungin budjetista on irrotettu 4,4 milj. €, joka käytetään vuosittain kaupunkilaisten ehdotusten perusteella. Toteutettavat ehdotukset voivat olla joko investointeja tai ns. käyttömenoja (kuten palkkamenot). Tähän alueellisen osallisuuden kehittämiseen liittyy myös stadiluotsitoiminta. Kaupungille on palkattu seitsemän stadiluotsia, joilla on suurpiirijako. (Alueet ja luotsien niimet näkyvät dioissa.) Stadiluotsien tehtävänä on auttaa kaupunkilaisia kehittämään kaupunkiaan, niin osallistuvan budjetoinnin kautta kuin muutenkin.

Osallistuvan budjetoinnin rahapotista osa on varattu kaupunkitason yhteisiin hankkeisiin ja osa on jaettu suurpiireittäin, niiden asukasluvun mukaan. Se, millaisia ehdotettavat asiat voivat olla, on tarkemmin määritelty, samoin kuin ehdotusten tekemisen ja käsittelyn prosessi. (Löytyy dioista). Ehdotusten tekemisessä ja muussa osallistumisessa auttavat stadiluotsit. Lisäksi on kehitetty Osbu-peli, ideointitapahtumia ja osallistuvan budjetin digipalvelu OmaStadi. (omastadi.hel.fi)

Osallistuvan budjetoinnin avausjuhla on Kulttuuriareena Gloriassa 25.10. ja vanhusneuvoston jäsenet ovat tervetulleita sinne. (Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumisohjeet löytyvät dioista.) Olisi myös toivottavaa, että vanhusneuvoston jäsenet ja muut aktiiviset kaupunkilaiset ryhtyisivät "osbu-kummeiksi", jotka auttavat ja innostavat muita.

Kysyttiin, miten jatkorahoitus myöhempinä vuosina tapahtuu, jos toteutettavaksi valitaan esim. palkkamenoja aiheuttava ehdotus. Kirsi Verkka kertoi, että palkkamenojen tulisi jatkossa sisältyä toimialan budjettiin.

10. Vanhusneuvoston kokousajat kevätkaudella ja v. 2019 aiheiden suunnittelu

Hyväksyttiin työvaliokunnan esitys kevään kokouspäivistä: (tammikuun osalta vielä avoin), keskiviikko 6.2., keskiviikko 6.3., keskiviikko 3.4. ja torstai 23.5.

Kokouksen alkamisaika on klo 14.00 ja paikkana kaupungintalon ryhmähuoneet, jos ei myöhemmin toisin sovita. Hyväksyttiin keväälle ja syksylle 2019 aiheet:

- Sateenkaariseniorit ja sertifiointi/Touko Niinimäki.
- Helsingin nuorisoneuvoston tapaaminen, aiheena vaikuttamistoiminta: kokemukset neuvoston edustajista lautakunnissa ja neuvoston esittelyvideon tekemisestä.
- Viestintäjohtaja Liisa Kivelän tapaaminen, aiheena vanhusneuvoston näkyvyys ja viestintä. Erityiskysymyksenä vanhojen ihmisten näkymättömyys kaupungin kuvapalveluissa.

- Elämän loppuvaiheen hyvä hoito Helsingissä: kotihoidon, kotisairaalan ja Suur-suon sairaalan asiantuntijoita.
- Helsingin vammaisneuvoston, tasa-arvotoimikunnan ja yhdenvertaisuustoimikunnan tapaaminen (kaikki kolme yhdessä.) Aiheina esim. esteettömyys, vaikuttaminen, neuvoston näkyvyys ja digimaailmassa mukana pysyminen. Helsingin tasa-arvotoimikunnan tapaaminen, aiheina esim. miten tasa-arvotyössä otetaan huomioon ikääntyneet ihmiset ja miten vanhusneuvoston työssä sukupuolinäkökulma? Helsingin yhdenvertaisuustoimikunnan tapaaminen, aiheina esim. miten yhdenvertaisuustyössä otetaan huomioon ikääntyneet ja vanhusneuvoston työssä yhdenvertaisuusnäkökulma?
- Lisäksi otetaan vuoden 2019 painopisteen (lähipalvelut) mukaisia aiheita.

11. Muut asiat

Olli Salin totesi, että juuri julkaistussa vuoden 2019 talousarvioesityksessä eivät ikääntyneiden asiat ole kovin paljon esillä. Sote-palveluissa ympärivuorokautisen hoivan ja kotihoidon määrä pysyisi suunnilleen ennallaan. Riittääkö se kasvavalle vanhusväestölle? Budjetin investointiosassa on Vuosaaren monipuolisen palvelukeskuksen aloitus ja Koskelan palvelukeskuksen uusi rakennus. Seija Meripaasi vahvisti, että kyseessä on muistikylähanke, joka nyt taas etenee. Vanhusneuvosto odottaa huolestuneena, mitä vuoden 2019 budjetti toteutuessaan tarkoittaa ikääntyneille.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.16.

Kokouksen puheenjohtaja

Veijo Lehto

Sihteeri

Outi Paulig